

JARAMOGI OGINGA ODINGA UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
SCHOOL OF EDUCATION
UNIVERSITY EXAMINATION FOR THE DEGREE OF BACHELOR OF SPECIAL
NEEDS EDUCATION- SPECIAL NEEDS EDUCATION
2018/2019 ACADEMIC YEAR
2ND YEAR 1ST SEMESTER
MAIN CAMPUS REGULAR

COURSE CODE: : ESN 2212

COURSE TITLE: KISWAHILI

EXAM VENUE: **STREAM: DIP. SNE**

DATE: **EXAM SESSION:**

TIME: 1 ½ HRS

Instructions:

- 1. Answer question 1 (compulsory) and any other 2 questions.**
- 2. Candidates are advised not to write on the question paper.**
- 3. Candidates must hand in their answer booklets to the invigilator while in the examination room**

1. (a) Eleza maana ya neno lugha (alama 5)
(b) Taja sifa bainifu tano za lugha (alama 5)
(c) Ni nini dhima ya lugha katika jamii? (alama 5)
(d) Taja mchango wa wamishonari katika maenezi ya Kiswahili katika Afrika ya mashariki (alama 5)
(e) Kwa kuzingatia ushahidi wa kiisimu, thibitisha kwamba Kiswahili ni lugha ya Kibantu (alama 5)
(f) Ni shida zipi zilizokumba maenezi ya Kiswahili nchini Kenya kabla ya kupatikan uhuru? (alama 5)
- 2 (a) Eleza maana ya aina zifuatazo za lugha:
(i) Lugha ya kitaifa
(ii) Lugha rasmii
(iii) Lugha ya kwanza (alama 3)
(b) Eleza tofauti iliyoko kati ya pijini na kirioli (alama 2)
(c) (i) Eleza umuhimu wa kusanifisha lugha (alama 10)
(d) Huku ukitoa mifano, eleza mbinu tano zinazotumiwa kuleta msamiati wa kigeni katika lugha (alama 5)
3. (a) Kwa kutoa mifano, eleza aina tano za vivumishi (alama 10)
(b) Tambua aina za maneno katika sentensi hii: Uimbaji wake ulifurahisha sana. (alama 4)
(c) Kwa kutoa mifano eleza maana ya sentensi zifuatazo (alama 6)
(i) Sentensi changamano.
(ii) Sentensi sahili
(iii) Sentensi ambatano
- 4.(a) Eleza maana ya neno isimu (alama 2)
(b) Eleza maana ya isimu jamii (alama 2)
(c) Toa na ufanue sifa zozote za sajili ya mahakamani (alama 8)
(d) Ni mambo yapi utakayozingatia unapochagua kutumia aina fulani ya lugha ili kuwasiliana na watu fulani? (alama 8)
5. (a) Eleza msamiati ufuatao: (alama 5)
(i) Amu

- (ii) Mkoi
- (iii) Wifi
- (iv) Kilembwe
- (v) Mwanyumba

(b) Andika tarakimu hizi: (alama 5)

- (i) Subui mbili
- (ii) Tusui tano
- (iii) Sudusi
- (iv) Laki nne, mia tisa tisini na tisa nukta tatu sita.
- (v) Sita na thuluthi mbili.

(c) Eleza nguzo tano za mawasiliano (alama 10)